

УДК 35.08:316.723; [141.7:316.2]:303.725.36

МАКСИМЕНЮК М.Ю.

кандидат філософських наук, доцент кафедри
менеджменту організацій та управління проектами
Запорізька державна інженерна академія
(Україна, Запоріжжя), E-mail: marina.maximenuk@gmail.com

ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

*В статті розкриваються теоретико-методологічні засади публічного адміністрування, які зводяться до пояснення поняттєво-категорійного апарату публічного адміністрування, еволюції поняття, зарубіжного досвіду розвитку публічного адміністрування. Оскільки метою органів публічного врядування є комплексний соціально-економічний розвиток відповідних територіальних громад, то саме взаємодія органів влади на місцевому рівні визначає ефективність реалізації публічного управління в різних сферах – економічній, соціальній, політичній у контексті їх єдності. Ноосфрно-духовна концепція публічної сфери проголошує однією з своїх цілей формування публічного адміністрування як мистецтва управління державою, що являє собою сукупність державних (публічних цілей), направлених на вироблення ефективних управлінських механізмів, життєво важливих відносин між державами, народами, націями, різними соціальними верствами суспільства. **Ключові поняття:** публічне адміністрування, методологія аналізу, зарубіжний досвід, еволюція поняття, територіальна громада, ноосфрно-духовна концепція публічного адміністрування, гуманістичне управління, ноосфера*

Вступ

Актуальність дослідження зводиться до того, що публічне адміністрування сьогодні є чи не найголовнішою сферою діяльності. Теоретико-методологічні засади аналізу публічної сфери зводяться до пояснення її понятійно-категоріального апарату та застосування методів аналізу цієї складної категорії. Публічну сферу слід аналізувати як політичне явище, що являється правовим феноменом. В англійській мові відсутня різниця між словами «державний» і «суспільний», обидва ці слова виражені терміном - “public”. Це є показовим, тому що держава – це не тільки чиновники і політики, держава і влада – це суспільство, яке впливає на процеси, які відбуваються у країні. Школа публічної політики ставить своєю метою удосконалення того, що називається “policy”, а не “politics”. «Public policy» передбачає узгодження суспільних інтересів, а не боротьбу чи конкуренцію і цим вона принципово відрізняється від партійної політики. «Public policy» передбачає сумісну роботу представників уряду, місцевих влад, суспільних організацій, незалежних дослідників, експертів тощо, а не протиставлення їх один одному. «Public policy» здійснюється за рахунок розгортання процесу аналізу державної політики як єдності економічної, соціальної і політичної сфер, направлених на вирішення суспільно-значущих проблем [1, 254].

Мета статті - проаналізувати теоретико-методологічні засади публічного адміністрування

Всі державні органи влади в країнах розвинутої демократії для вирішення поставлених перед ними задач використовують технологію «Public Policy», яка передбачає використання засобів врахування інтересів різних суспільних груп, спирається на процедури публічних консультацій з групами інтересів, реалізується через посередництво прийнятих у міжнародній спільноті стандартів і форматів. У витоків дослідження публічного управління в США стояв Вудро Вільсон, який ще у 1887 р. в есе під назвою «Вивчення адміністрації» («The Study of Administration») вперше вводить поняття публічне управління (public governance) і публічна адміністрація (public administration). Він розробив чотири принципи публічної сфери, які повинні реалізуватися на практиці: 1) розподіл політичних та адміністративних питань; 2) порівняльний аналіз політичних і бізнес організацій; 3) підвищення ефективності державної служби шляхом упровадження практик ділового адміністрування у роботу державних службовців; 4) підвищення ефективності діяльності державних службовців через підвищення професіоналізму державних службовців у прийнятті рішень та рівня їх кваліфікації. В контексті реалізації задач публічної сфери відбувається розмежування понять «децентралізація» і «деконцентрація». Децентралізація – це повна передача влади і управління, а деконцентрація – лише вид організаційної техніки у рамках централізованого управління. Для України важливими являються питання демократизації державного управління (як децентралізація і дебіюрократизація), щоб розвивати синергетично-рефлексивну модель управління [2].

Сьогодні у рамках публічної сфери формується потреба у нових моделях і принципах управління: децентралізованих, поліцентричних, мобільних, інноваційних, які поєднують принципи державного і ринкового регулювання, індивідуальної свободи та нових форм колективної та особистої відповідальності. Удосконалення роботи публічної сфери (адміністрування) являється прерогативою держави, що покликане слугувати соціальному благополуччю суспільства. Соціальна держава покликана удосконалювати всі аспекти управлінської діяльності, стимулювати ініціативу та здійснювати контроль з метою реалізації свого призначення і здійснення поставлених задач. Наука публічного управління (адміністрування), яка охоплює багато секторів та інститутів сучасного суспільства, знаходиться у призмі як мінімум трьох глобальних підходів, що оцінюють перспективи розвитку публічного адміністрування: 1) ринково-ліберального, сформульованого в концептуальних моделях нового менеджменту; 2) ліберально-комунітаристського, що розвивається в контексті концепції «політичних мереж» і спирається на розвиток структурних взаємовідносин (договірних) між політичними інститутами держави і суспільства; 3) «рецептивного адміністрування», в контексті якого публічна адміністрація розглядає громадян як активних членів суспільства, для яких відкрита адміністрація для того, щоб дати можливість

ввійти у процес вироблення публічної політики. Реалізація задач публічної сфери направлена на єдність економічної, соціальної і політичної діяльності, що в цілому означає формування єдиного соціального організму, в центрі якого людина як навища іра всіх речей».

Публічне адміністрування – це суспільно-політична влада, основні види якої: 1) влада народу як безпосереднє народовладдя, безпосередня демократія (вибори, референдуми); 2) державна влада – законодавча, виконавча, судова; 3) місцеве самоврядування – місцева публічна влада, що здійснюється, зокрема, територіальними громадами, представницькими органами місцевого самоврядування – місцева, публічна влада, що здійснюється, зокрема, територіальними громадами, представницькими органами місцевого самоврядування (радами), виконавчими органами – рад, сільськими, селищними, міськими головами тощо. Термін „публічна влада” аналогічний в той же час терміну „народовладдя” чи врядування. Оскільки метою органів публічного врядування є комплексний соціально-економічний розвиток відповідних територіальних громад, то саме взаємодія органів влади на місцевому рівні визначає ефективність реалізації публічного управління в різних сферах – економічній, соціальній, політичній у контексті генезису соціального організму країни [3].

Ноосфрно-духовна концепція публічної сфери проголошує однією з своїх цілей формування публічного адміністрування як мистецтва управління державою, що являє собою сукупність державних (публічних цілей), направлених на вироблення ефективних управлінських механізмів, життєво важливих відносин між державами, народами, націями, різними соціальними верствами суспільства. Публічне адміністрування – це діяльність політиків, державних органів структур, пов’язаних з управлінням державою, досягнення в ньому певних повноважень, владних функцій, вплив на формування цілей розвитку та їх досягнення. Головна функція публічного адміністрування – це забезпечення інтегральної цілісності, єдності, безпеки і добробуту своїх громадян, яка повинна забезпечуватися за рахунок вмілого керівництва та ефективного управління. Іноді під терміном «публічне адміністрування» розуміється система поглядів, які визначають основні напрямки цього виду діяльності, у тому числі участь у владних структурах і здійснення впливу на публічні функції. Згідно з ноосфрно-духовною парадигмою дисипативні структури являють собою об’єктивацію адаптаційного потенціалу самоорганізуючої системи. Дисипативні структури з’являються кожного разу, коли система, здатна до самоорганізації за рахунок своїх кооперативних властивостей, організує простір для того, щоб „вижити” при різних впливах [4, 398с.].

Публічне адміністрування означає сутність суспільних процесів, в яких поєднуються три види еволюції - природна, соціальна і власне діяльнісна. Публічне адміністрування повинно бути сформовано на засадах наукового менеджменту, виходити із синергетичного і нелінійного бачення альтернативних варіантів вирішення проблем, в контексті яких можливий

перехід від техногенної моделі розвитку суспільства, в якій людина протиставляється природі, до коеволюційної моделі існування людства. Концепція публічного адміністрування базується на ноосферних підходах до розвитку суспільства, що визначається сферою розуму (ноосферою), і яке повинно базуватися на науково-раціональній і морально-справедливій основі. *Ноосфера являє собою соціоприродну систему публічного адміністрування, в якому гуманістичне управління реалізується морально-справедливим розумом людини і глобальним інтегральним інтелектом. Критерієм рівня розвитку і якості життя людини є гуманістичні цінності і знання людини, яка живе в гармонії з оточуючим соціальним і природним середовищем. Практичне значення розробки концепції публічного адміністрування на засадах наукового менеджменту визначається тим, що воно є основою державного менеджменту, який направлений на формування нових антропологічних засад українського соціуму [1].*

Ефективність концепції публічного адміністрування залежить від: 1) доцільності і реальності поставлених задач для досягнення публічних цілей, їх відповідності матеріальним і соціальним можливостям держави; 2) обґрунтованості зв'язку цілей політики і засобів їх досягнення, постільки останні пов'язані з моральними уявленнями суспільства; 3) рівня компетентності посадових осіб, які сполучають в своїй діяльності знання наукової політики з великим практичним досвідом, їх раціонального використання «на всіх поверхах влади»; 4) своєчасного проведення оцінок проектів великих політичних рішень колективами незалежних експертів, а також методами імітаційного моделювання, що направлення на пониження ризику. Найважливішими факторами, які визначають життєдіяльність і ефективність публічного адміністрування, є його відповідність об'єктивним потребам розвитку матеріального і духовного життя суспільства, правильне врахування економічних і соціальних можливостей держави, її етнічних особливостей, національного менталітету. На рівні самовизначення регіону синергетика конституює себе як концепція неурівноваженої динаміки чи теорія самоорганізації нелінійного динамічного поля, в основі якого матриця бачення об'єкта в якості складного цілого. Є надія вбачати в публічному адмініструванні явища самоорганізації регіону, яка сприяє мінімізації ентропії і тенденції розвитку соціально-економічної системи до урівноваженого стану. На всіх рівнях структурної організації неурівноваженість виступає умовою і джерелом виникнення „порядку із хаосу” [5].

На публічне адміністрування великий вплив здійснює зовнішнє середовище (макросередовище), що включає наступні складові: економічне середовище; політичне середовище; соціальне середовище; науково-технічне середовище; правове середовище; культурне середовище; природне середовище; ідеологічне середовище; демографічне середовище; географічне середовище. Існує ряд факторів внутрішнього середовища, що впливають на сутність публічного адміністрування: цілі системи; стратегія розвитку (цілі, задачі, зміст); функції управління (склад, зміст, ступінь централізації); методи

управління (механізми реалізації); технології процесів управління; інформація управління; техніка управління; персонал управління (соціально-культурні, психологічні, професійно-кваліфікаційні характеристики); організаційна культура (цінності, стандарти поведінки, традиції, філософія управління); джерела (фінансові, людські, матеріальні ресурси); дослідження і наукові розробки (портфель угод, стан науково-дослідницької бази, склад кадрів, НІОКР).

Великий вплив на формат парадигми публічного адміністрування здійснюють цінності орієнтації зі специфічними типами цільових переваг: 1) теоретичні – істина, знання, раціональне мислення; 2) економічні – практичність, корисність, накопичення багатства; 3) політичні – влада, визнання; 4) соціальні – людські відносини, відсутність конфліктів; 5) естетичні – гармонія, форма і симетрія; 6) релігійні (етика, моральні проблеми). Рекомендується включати до аналізу публічного адміністрування: PEST – аналіз (PEST – згідно перших букв англійських термінів Political-legal (політико-правові), Economic (економічні), Socicultural (соціокультурні), Technological (технологічні), формуючи автопоезис соціальних систем [6, 746с].

Політико-правові фактори – це урядова стабільність чи нестабільність, податкова політика і законодавство; антимонопольне законодавство, закони по охороні оточуючого середовища, регулювання зайнятості населення, зовнішньоекономічне законодавство; позиція держави щодо іноземного капіталу; профспілки та інші групи тиску (політичні, економічні). Економічні фактори – тенденції валового національного продукту; стадії ділового циклу; відсоткова ставка і курс національної валюти; кількість грошей в обігу; рівень інфляції; рівень безробіття; контроль за цінами і заробітною платнею; ціни на енергоресурси; інвестиційна політика. Соціокультурні фактори – демографічна структура населення; стиль життя; звичаї і уподобання; соціальна мобільність населення; активність населення. Технологічні фактори – державна політика в сфері НТП; захист інтелектуальної власності; витрати на НІОКР з різних джерел. Для адекватного розуміння діяльності публічного адміністрування слід проаналізувати матрицю загроз: матрицю профілю середовища; модель М.Портера конкурентних сил; зовнішніх стратегічних факторів; рівень стратегії вибору, долаючи етнорнаціональні та регіональні конфлікти [7, С.341-352].

Властивості, що характеризують публічне адміністрування: безперервність функціонування і розвитку системи, яка функціонує на основі конкуренції, багатоманітності форм функціонування і розвитку, здатності його до оновлення та саморозвитку; альтернативність напрямів функціонування на основі прогнозування та вибору альтернатив; формування організованості системи; адаптивність – здатність системи функціонувати при зміні параметрів зовнішнього середовища, адаптації системи до цих змін; організаційність – приближення до показників-пропорційності, безперервності, ритмічності, ефективності; стандартизація – забезпечує сумісність даної системи з іншими системами та їх взаємозалежність в умовах розвитку міжнародної кооперації; інноваційний характер розвитку, що направлений на ефективне використання

природних ресурсів, праці і капіталу, упровадження патентів і ноу-хау, конкурентоспроможності товарів; упровадження інноваційного шляху, що є єдиним шляхом розвитку економічних систем, які впливають на сталий розвиток сучасного українського суспільства. Публічному адмініструванню властивий закон забезпечення оптимального функціонування і самореалізації соціального суб'єкта у відповідності з об'єктивними тенденціями через посередництво свідомого впливу на об'єктивні процеси з метою перетворення існуючої можливості на реальну [8].

Управлінський процес являє собою систему різних відносин, у якій мають місце прямі і зворотні зв'язки. Вплив суб'єкта, що управляє (органа, посадової особи) на об'єкт, – це встановлення прямих зв'язків з об'єктом. Вплив може бути активним, навіть силовим, а може бути м'яким «управлінням дирижера» чи зовсім навіть непомітним. Для гарного налагодженого управління характерним є останнє: не аврала і штурми, надзвичайні чи екстрені заходи, а непомітна на перший погляд управлінська робота завжди дає найкращий ефект, коли форми прямого управління різко змінюються. Проте застосовувати їх необхідно вкрай обережно, так як вони можуть зруйнувати управлінський механізм. Об'єктом управлінського впливу, прямих зв'язків являється не тільки зовнішній по відношенню до управляючої системи об'єкт, але й різні ланки самої управляючої системи, між якими встановлюються або вертикальні зв'язки підпорядкування, або субординації (ієрархія), або горизонтальні. В останньому випадку вони зводяться до координації, взаємодії, взаємодопомоги для здійснення єдиних цілей державного чи муніципального управління. Вплив суб'єкта (органа, посадової особи) на об'єкт управління породжує зворотні зв'язки, які встановлює об'єкт з суб'єктом. До суб'єкта управління поступає інформація про поведінку об'єкта, про виконання чи невиконання управлінських команд, яка збирається у рецепторах управляючої системи [9].

Такими рецепторами можуть виступати органи чи посадові особи, які безпосередньо здійснюють управління, аналітичні центри. Система, яка працює з врахуванням зворотних зв'язків, враховує інформацію, що поступає на рецептори, якщо інформація має стрибкоподібний характер, то мають місце викривлення. В рецепторах відбувається відбір і перетворення інформації, відокремлення істотного від неістотного, узагальнення матеріалу для висновків, що робить суб'єкт управління гнучким і сприяє ефективності. Якщо управлінський вплив є непоміченим, і якщо об'єкт не змінив своєї поведінки чи здійснив прямий супротив суб'єкту управління, останньому необхідно на основі висновків, зроблених з отриманої інформації, приймати нове рішення, встановлювати прямі зв'язки іншого роду [10]. Рішення може бути різним (використання інших методів впливу), але у будь-якому випадку воно модифікує, змінює і прямі, і зворотні зв'язки. Нова інформація про поведінку об'єкта управління знову оцінюється управляючою системою і розпочинається новий цикл управління.

Дослідження процесів управління на основі вивчення прямих і зворотних зв'язків з використанням методів кібернетики та інформатики отримало у

західній літературі «введення (інформація)» – «виведення (рішення)». Способи вирішення зворотних зв'язків можуть бути активними (дії у знак згоди з управлінським рішенням, протест) і пасивним (поточна інформація). У західній літературі найбільш результативним способом активних зворотних зв'язків у процесі управління вважається партиципація – добровільна участь населення в урядових проектах чи заходах місцевого самоуправління, формуючи правові засади громадянського суспільства [11]. Зворотні зв'язки представляють собою цінність для визначення якості управління. Саме від об'єкта поступає інформація про адекватне розуміння чи виконання «команд», які свідчать про недоліки у системі управління (недостатня кваліфікація кадрів, недостатність зв'язку, чи будь-які недоліки у роботі). У системі управління мають значення і його цілі, які повинні узгоджуватися з загальнолюдськими цілями (свобода, демократія, соціальна справедливість) та бути реальними. Цілі управління визначають сутність управлінського рішення, тобто вибір дій, за допомогою яких вони можуть бути досягнуті.. Проте для досягнення успіху велику роль відіграє й стабільність управління, його гнучкість, послідовна робота апарату, ресурси апарату, послідовна діяльність інститутів безпосередньої демократії, громадянські ініціативи тощо. Таким чином, використання зворотних зв'язків у публічному адмініструванні сприяє підвищенню його результативності, дієвості, ефективності, подолання різного роду негараздів, посилення точності інформації, конкретизація цілей, взаємодія між адміністрацією та населенням [12]

Публічна влада виступає у двох формах: 1) державна влада, 2) влада місцевого самоврядування (муніципальна влада). Для обох форм публічної влади притаманна низка спільних ознак: 1) спрямованість на виконання суспільних завдань і функцій; 2) інституційний характер, тобто функціонування через відповідні публічні інститути (органи публічної влади); 3) легітимність; 4) відособленість апарату, що здійснює цю владу, від населення; 5) об'єднання підвладних за територіальною ознакою; 6) загальність, тобто охоплення владою всіх осіб на відповідній території; 7) безперервність функціонування (за наявності окремих тимчасових органів); 8) універсальність, тобто спрямованість на вирішення усіх справ суспільного значення; 9) обов'язковість владних рішень для всіх суб'єктів на відповідній території; 10) функціонування у правових формах (нормотворчій, установчій, правозастосовчій, контрольній та інтерпретаційній), тобто діяльність за законодавчо встановленою процедурою і оформлення владних рішень правовими актами; 11) можливість використання передбачених законодавством засобів примусу для реалізації своїх рішень; 12) право встановлювати і стягувати загальнообов'язкові податки і збори з населення; самостійне формування бюджету. Водночас, для державної влади притаманні певні особливості, у першу чергу, державний суверенітет, загальнодержавний масштаб дії, спрямованість на першочергове виконання загально-національних потреб, постійний правовий зв'язок з населенням через інститут громадянства, наявність субординаційних відносин всередині державного апарату, наявність особливих органів – так званих «силових

структур» (армія, суд, прокуратура, служба безпеки, органи виконання покарань та ін.). Матеріально-фінансовою основою державної влади є загальнонародна та державна власність, а також кошти державного бюджету [13].

Безумовно, найбільш суттєвою ознакою державної влади є її суверенітет. У новітній юридичній літературі державний суверенітет визначається як «властивість держави самостійно і незалежно від влади інших держав здійснювати функції всередині держави і у відносинах з іншими державами» або як «верховенство і незалежність від будь-яких інших влад всередині країни або у взаємовідносинах з іншими державами». Однак легальне (законодавче) визначення державного суверенітету є більш розгорнутим і міститься в Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р., яка розглядає цей політико-правовий феномен як «верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах». Влада місцевого самоврядування також характеризується деякими особливостями: її джерелом є народ, а первинним носієм – територіальна громада; вона розповсюджується лише на територію адміністративно-територіальних одиниць (муніципій); її органи діють від імені територіальної громади, а не народу чи держави; матеріально-фінансову базу її органів складають комунальна (муніципальна) власність і місцевий (муніципальний) бюджет; її органи пов'язані більш тісними зв'язками з населенням; в системі її органів відсутня жорстка ієрархія і підпорядкованість.

Словосполучення “публічне адміністрування” у перекладі з латинської мови на українську означає не що інше як “суспільне управління”, тобто мається на увазі управління відносинами та процесами, які відбуваються у суспільстві. Термін “демократичне врядування” є похідним від англійського аналогу “good governance” (належне, досконале, ефективне володарювання, керівництво). Під поняттям “державне управління” розуміється здійснення цілеспрямованого впливу держави на розвиток суспільних процесів. Отже, приймаючи до уваги суб'єктний рівень управлінської діяльності, останнє поняття є найменш широким, ніж два перших. Спільною рисою “публічного адміністрування”, “демократичного врядування” та “державного управління” є демократичність.

Демократія – це суспільна цінність, за якою будується політична система та функціонує суспільство. За висловом Дж. Лока демократія як форма врядування є владою більшості в інтересах більшості, що захищає інтереси спільнотворення (незалежної спільноти). Терміни “публічне адміністрування” та “демократичне врядування” більш вживані в західноєвропейських країнах, які достатньо модернізовані й глобалізовані, мають розвинені інститути громадянського суспільства. Тому у західній літературі, практиці адміністрування акцентується увага на суб'єктному вимірі, а саме на необхідності підвищення якості надання адміністративно-управлінських послуг. Для України, що перебуває у стані суспільної трансформації,

актуальним є завдання досягнення сталого розвитку суспільства, тобто на перший план виходить об'єкт управління.

Все це вимагає активної участі в управлінні держави, яка несе відповідальність перед українським народом за динаміку та спрямованість суспільно-політичних процесів. Найбільш широким за своїм змістом й більш розмитим за своїм визначенням є поняття “публічне адміністрування”, оскільки воно охоплює практично усе середовище життєдіяльності за участю в його врядуванні органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання різних форм власності та громадських організацій. Окремі фахівці виокремлюють у процесі публічного адміністрування стадії вироблення та реалізації політики.

На наш погляд, тут доцільно внести наступне уточнення: мова має йти про прийняття політичних рішень, тому що у виробленні політики номінально приймають участь усі громадяни країни. В цьому сенсі адміністрування виступає, в першу чергу, як процес політичної діяльності, яку здійснюють на стадії вироблення та прийняття рішень державні діячі й політики, а на стадії їх реалізації – державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування, представники бізнесу та громадськості. Наступним за обсягом змісту є поняття “good governance”, яке більш точно перекладається як ефективне, а не демократичне врядування, що звісно не відмінняє його демократичного характеру. Його сутність зводиться до пошуку оптимальних управлінських рішень, що забезпечується за рахунок посилення інформаційно-аналітичної діяльності, поглиблення зворотних зв'язків з об'єктом управління, розмежування компетенції та повноважень різних суб'єктів, підвищення рівня їх кваліфікації.

Ознаками ефективного врядування за Д.Бостаном є: акцент на управлінні, управлінських навичках, а не на формулюванні державної політики; спрощення контролю у поєднанні із запровадженням нових механізмів моніторингу та підзвітності; перехід від контролю за ресурсами і процедурами до використання показників результатів і продуктивності; спрощення складних бюрократичних процедур; пріоритетність приватної власності, контрактних відносин і конкурентності в наданні громадських послуг; адекватне копіювання певних управлінських методів приватного сектору; надання переваги матеріальним стимулам; наголос на скороченні витрат, управлінських штатів й підвищенні ефективності роботи; розвиток управлінських інформаційних систем. Очевидно, що в даному випадку йдеться про розгалужену та багаторівневу систему управління, яка не обмежується органами державної влади. Узагальнюючи можна зазначити, що публічне адміністрування зорієнтовано передусім на політичній діяльності, демократичне (ефективне)врядування на управлінській, а державне управління поєднує обидві види цієї діяльності, але за участю виключно державних органів влади.

Теоретико-методологічними основами публічного адміністрування є морфогенетичний підхід до аналізу саморегуляції соціальних систем, що досліджує форму і конструкцію будь-якого об'єкта. Базовими для аналізу

публічного адміністрування у саморегуляції соціальних систем слугують наступні методи: синергетичний, що використовується для аналізу публічного адміністрування як нелінійної системи; порівняльно-історичний, що дозволяє проаналізувати різні форми публічного адміністрування як саморегуляції соціальної системи, що представляє собою дисипативну структуру; динаміку становлення публічного адміністрування у темпоральних координатах певної історичної епохи; феноменологічний, що дозволяє досягнути сутність феномена публічного адміністрування як складного суперечливого феномена, що розвивається «зі знаком плюс» і «зі знаком мінус», прагнучи до своєї цілісності; системний, що направлений на виявлення структури публічного адміністрування як динамічної системи, яка сприяє саморозвитку соціальної системи та її саморегуляції; діалектичний, що дає можливість розглянути розвиток публічного адміністрування у взаємодії з оточуючим світом та особистістю; синергетично-діалектичний, що дозволяє досягнути світ на основі принципів, методів, підходів до аналізу соціальної системи з точки зору синергії і діалектики; загальнонаукові методи – аналогії, аналізу і синтезу, сходження від абстрактного до конкретного, що сприяють філософському осмисленню публічного адміністрування у системі саморегуляції соціальних систем; структурно-логічного моделювання – для словесного опису концептуальних підходів до формування та розвитку соціально-управлінських систем соціального управління; компаративістський – для порівняння концептуально-специфічних соціально-управлінських систем, сформованих на різних теоретико-методологічних засадах; структурно-функціональний – для розкриття основних характеристик механізмів публічного адміністрування, взаємозалежності окремих суспільних і політичних процесів у розвитку і динаміці саморегуляції соціальних систем; наукової абстракції і нелінійного (недетермінованого) мислення – з метою виявлення взаємодії прямих і зворотних зв'язків у лінійних (суб'єкт-об'єктних) і нелінійних (суб'єкт-суб'єктних) системах; комплексний метод – забезпечується соціально-філософським усвідомленням публічного адміністрування як формування цілісної суб'єкт-суб'єктної парадигми управління складними соціальними системами; економіко-математичні – для побудови моделі прогнозування управління складними соціальними системами з використанням зворотних зв'язків в усіх сферах життєдіяльності соціального організму; метод антропологічної експертизи, направлений на виявлення гуманістичної компоненти в управлінській діяльності, в центрі якої «людина як міра всіх речей»; виявлення позитивного соціального індикатора публічного адміністрування та впровадження ефективної моделі публічного адміністрування зі зворотними зв'язками на рівні територіальної громади і міжнародного глобалізованого соціуму.

Управління суспільством як головне призначення публічного адміністрування – це звернення до пізнання механізмів самоорганізації складних еволюційних та зверхскладних систем у стані, далекому від рівноваги, коли загострюється їх чуттєвість до незначних флуктуацій на мікрорівні, які

приводять до зміни поведінки всієї макросистеми. Руйнування динамічної рівноваги її структур і підсистем публічного адміністрування, вступ їх у «режим із загостренням», фазу кризи, в якій нестійкі структури піддаються швидкій дезінтеграції, приводять до зміни моделей адміністрування. Управління суспільством як головне призначення публічного адміністрування має дослідити: 1) теоретико-методологічні основи аналізу синергетичної парадигми; 2) зміни, які відбуваються в різних системах в умовах нестабільності; 3) дії механізму самоорганізації; 4) можливості соціального управління і суперечлива сутність кризи; 5) ідеї про креативність хаосу, його конструктивність, направленість його просування до нової соціальної організації. Система публічного адміністрування – це різноманітність упорядкованих деяким відношенням чи зв'язаних певними ознаками елементів, які можуть представляти собою сукупність, для якої характерним є: функціональне призначення, що визначається принципом чи характером взаємозв'язку і взаємовідношення елементів; структура – будова, взаєморозташування її складових частин; потоки інформації; взаємозв'язки і взаємовідносини елементів системи.

Публічне адміністрування – це процес впливу суб'єкта на об'єкт, направлений на упорядкування, збереження, руйнацію чи збереження системи об'єкта у відповідності з поставленими цілями. Управління як вид людської діяльності існує з тих пір, як виникла необхідність в сумісній діяльності людей. Кожна історична епоха вносить свої корективи у відношення суб'єкта управління, методи стимулювання, масштаби організації самого процесу, але тільки у ХХ столітті з'явилися і почали розвиватися наукові підходи до соціального управління. Публічне адміністрування в управлінні суспільством являє собою невід'ємну частину людського буття, без якого неможлива сумісна діяльність людей і суспільства в цілому. Ефективне публічне адміністрування є одним із основних факторів соціального прогресу. Управління суспільством як головне призначення публічного адміністрування слід оцінити як акумульовані і логічно упорядковані за певними правилами знання, які представляють собою систему принципів, методів і технологій управління, розроблених на основі інформації, отриманої як емпіричним шляхом, так і в результаті використання досягнень ряду конкретних наук.

Часто теорію публічного адміністрування розділяють на два рівні: перший представлений теоріями соціального управління, які являють собою частину політико-економічних і соціально-філософських концепцій, що пояснюють механізм функціонування суспільства на різних історичних етапах; другий являє собою прикладну дисципліну, яка інтегрує в собі, з однієї сторони, фрагменти фундаментальних наукових теорій, в першу чергу математики, логіки, психології та інших, а з другої сторони – це сукупність практичних знань і навичок, які об'єднують достатньо багатоманітні об'єкти загальною задачею управління. Управління суспільством як головне призначення публічного адміністрування – це цілеспрямований вплив соціального суб'єкта на власну суспільну, колективну і групову

життєдіяльність, що здійснюється як безпосередній (у формах самоуправління), так і через спеціально створені інститути (державу, партії, суспільні об'єднання, кооперативи, підприємства, союзи).

Управління – невід'ємна властивість всіх організованих систем різної природи, що забезпечує їх самозбереження і саморозвиток. Публічне адміністрування представляє собою складний процес взаємодії двох сторін: тієї, хто управляє; і тієї, ким управляють, в яких важливу роль відіграють зворотні зв'язки. Публічне адміністрування може бути представлено як сукупність двох складових підсистем. Традиційна підсистема публічного адміністрування виходить із пріоритету прямих зв'язків, в якій мало уваги зверталось на взаємозв'язок цих двох підсистем, тобто процес управління розглядався як односторонній процес, як жорстко управляючий вплив. Проте суспільство – це складна соціальна система, що володіє внутрішнім механізмом саморегулювання і саморозвитку. Сучасна парадигма публічного адміністрування заключається в розгляді процесу управління як суб'єкт – суб'єктного відношення, що передбачає взаємодію двох підсистем - тієї, хто управляє, і тієї, ким управляють, аналіз цих підсистем як відкритих систем, кожна із яких здатна адекватно реагувати на імпульси одна одної. В результаті публічне адміністрування набуває характеру співуправління; управління зверхскладними системами, що являють собою вплив на їх власний механізм саморегуляції і самоуправління з метою його оптимізації.

Важливий аспект ефективного публічного адміністрування в управлінні суспільством – досягнення адекватності цих двох підсистем. Для реалізації цілей публічного адміністрування необхідно дотримання принципу необхідної різноманітності: різноманітність управляючої системи повинна бути не меншою, чим різноманітність системи, якою управляють. Процес публічного адміністрування включає в себе три основних компоненти: 1) управлінська свідомість – мисленнєве здійснення процесу управління; 2) управлінська діяльність, що представляє собою реалізацію цілей і задач соціального управління; 3) результат управлінської діяльності. Для публічного адміністрування необхідно виробляти вміння оцінювати соціальні наслідки передбачуваних управлінських рішень, що є соціальним нервом будь-якого управлінського впливу.

Закон синергії – це загальний закон організації. Етимологічно «синергія» походить від грецького слова «synergeia», що означає співдружність, сумісні дії. Формулювання закону синергії зводиться до того, що цей закон означає сукупність елементів, які утворюють організовану систему, якщо її потенціал більше суми потенціалів елементів, які в неї входять окремо. Під потенціалом в загальному випадку розуміється наявність можливостей (якостей, енергії, інших ресурсів), що дозволяють зробити що-небудь і виконувати певну роботу. Так, потенціал індивіда характеризується його інтелектуальними здібностями, фізичною силою, типом особистості; потенціал господарської організації може характеризуватися виробничою потужністю, річними комерційними змінами, об'ємом продаж тощо. Зміст закону синергії зводиться до того, що властивості

цілого (єдиного, монолітного) не зводяться до суми властивостей його частин; ціле більше суми своїх частин (А.А.Богданов). Зворотне ж співвідношення, тобто коли ціле менше суми своїх частин, ймовірно лише для дезорганізованої системи. Внаслідок дії закону синергії проявляється синергетичний ефект, який зумовлений появою нової якості, стає достоїнством цілого. Пороте не будь-яке об'єднання зусиль, вмінь і ресурсів, коли мова йде про організацію штучних систем, автоматично створює цю синергетичну дію. Нерозуміння механізму синергетичної взаємодії не дає можливості розуміти і пояснювати поведінку навіть відносно простих систем. Справа не тільки в тому, що поєднується, але істотно те, як поєднується, які спонукальні сили цьому сприяють.

Головне тут – зв'язки, які встановлюються між частинами, так як саме від них встановлюється міцність поєднання частин. І, напроти, слабкість зв'язків приводить до розриву комунікації і розпаду організації як цілісного утворення. Ефект синергії виникає завдяки появі джерел, що виникають після інтеграції частин, під якими розуміється вплив зумовлюючих факторів. В конкретних умовах системи тієї чи іншої природи чи виду склад цих факторів, а, отже, і конкретний механізм впливу на продуктивність функціонування можуть бути різними. До загальних чи типових джерел синергії слід віднести: 1) концентрацію розузгоджених ресурсів в одному місці, масоване використання яких зразу дозволяє системно вирішувати великі задачі і отримувати більш масштабні результати, порівняно з їх використанням на потреби локальних заходів; 2) упорядкування зв'язків, підвищення ступеня поєднання елементів чи координації дій частин, при яких їх зусилля узгоджуються і направляються в сторону необхідного результату; 3) активізацію дій однієї частини самим фактом присутності іншої частини, яка виступає немов би каталізатором (наявність «активностей», згідно за А.А.Богдановим), так що, чим більше частин, учасників, тим вище фонове значення активності, енергетичний потенціал поля взаємодії; 4) функціональну спеціалізацію частин, включаючи і професійний і спеціальний розподіл праці і такі її вигоди, як висока якість продукції і послуг, а також інші переваги, що проявляються із збільшенням розмірів організації; 5) можливість взаємодії частин, що особливо важливо в екстремальних умовах. Реалізація джерел синергетичного ефекту чи, теж саме, врахування вимог **закону** в практичній діяльності розцінюється як істотні передумови успішного функціонування великих господарських організацій. Великі фірми вже давно зрозуміли це і турбуються про те, щоб отримати ефект від взаємодоповнюваності підрозділів і служб, застосовуючи партисипативний стиль управління, використовуючи загальні ресурси, освоюючи нові продукти, що в цілому повинно створювати синергетичний ефект як на стадії дослідження, так і на стадії виробництва.

Під соціальною самоорганізацією розуміється самостійне, тобто здійснюване без зовнішнього цілеспрямованого програмування, формування суспільних відносин. Змістовною основою процесу соціальної самоорганізації а публічному адмініструванні є коопераційна діяльність індивідів, в результаті яких створюються структури, що представляють собою сукупність розміщених

у певному порядку функціональних інститутів з включенням у них індивідів, груп, спільнот. Креативний ефект реалізації самоорганізації виражається в безперервному процесі істотного оновлення соціального життя, революційному розвитку спільнот людей і соціальної складової сутності людини. Процес соціальної самоорганізації підтримується креативною сутністю людини, яка прагне змін, долає дезорганізацію екстремальності і приводить організацію у стан порядку, сприяючи упорядкуванню відносин і перетворюючи організацію на відкриту, упорядковану, здатну для подальшого розвитку і становлення. Цей процес називається антропосоціальною синергією. В результаті цих процесів організація формується на засадах постнекласичної науки: 1) по мірі підвищення складності всіх процесів соціальні утворення стають плинним соціокультурним полем, в якому межі з середовищем стають адаптованими і прозорими; 2) стійкість досягається за рахунок параметрів порядку, що виникають і оновлюються в процесі безперервної самоорганізації; 3) відкритість таких утворень забезпечує їх діалог зі населенням, що розкриває перед ними можливість процесу становлення громадянського суспільства [14].

Креативна поведінка середовища породжує креативну відповідь індивідів, які знаходяться в креативній ситуації об'єкта. Система публічного адміністрування є продуктом процесів самоорганізації, що приводять до змін, які відбуваються у суспільстві. Формування цієї системи прискорює креативність соціального життя. Якщо раніше для відкриття кордонів однієї держави потрібні були переважно воєнні дії, то сьогодні на зміну їм приходять способи інформаційного та економічного впливу, тільки локально підтримувані інколи воєнною силою. Цей перелом є надзвичайно болісним для багатьох країн, постільки руйнує системи соціального управління, які склалися тисячоліттями. Спроби економічної, політичної та воєнної кооперації провідних держав світу є не що інше, як формування нових систем публічного адміністрування пов'язаного із глобалізацією світу. Проте неупереджено помітно всі ознаки вступу людської спільноти у новий формат системних криз, які вже охопили як розвинуті країни світу, так і ті, що розвиваються. Проте криза як кульмінація невизначеності очищає простір для креативних дій, сприяє генезису нових систем соціального управління і створює переважно нові умови для їх функціонування.

Загальні принципи концепції самоорганізації відтворюються у фізичних, хімічних, біологічних і соціальних системах, причому у високоорганізованих системах вони втілюються з найбільшою повнотою. Якщо у кібернетиці регуляція поведінки була функцією особливого блоку, то концепція самоорганізації виходить з уявлення про відсутність будь-якого окремого органу управління. Так, в організмі поведінку визначає не мозок, не нервова система, а організм у цілому. У психології концепції самоорганізації можуть бути розповсюджені на широкий спектр об'єктів – від психофізіології до соціальної психології. З розвитком синергетики (Хакен), одного з напрямків концепції самоорганізації, були вироблені спроби математичного моделювання соціальних і психічних процесів. З теоретико-методологічної точки зору

концепції самоорганізації є реалізацією системної моделі, з якою пов'язані багато наукових напрямів, що мають відношення до психології: структурологія К. Леві-Стросса і М.Бахтіна, загальна теорія систем Л.фон Барталанфі, вчення про домінанту А.Ухтомського. У самій психології у перші десятиріччя ХХ ст. виникли напрямки концепцій синергетики, які мають ряд загальних рис: гештальттеорія, психоаналіз, аналітична психологія. Істотною особливістю самоорганізуючих систем являється їх здатність до самодобудовування, самовідродження, що представляє особливий інтерес для вивчення механізмів і розробки методів психотерапії.

Принцип самроорганізації описує виникнення нової якості системи по горизонталі, тобто на одному рівні, коли повільні зміни параметрів порядку мегарівня приводять до біфуркації, нестійкості системи на макрорівні і перебудови його структури. Включення у схему мікрорівня дозволяє описати процес зникнення і народження у точці біфуркації макрорівня. У цій точці колективні змінні та параметри порядку макрорівня повертають свої ступені свободи в хаос мікрорівня, розчиняючись у ньому. Потім у безпосередній взаємодії мега- і мікрорівней народжуються нові параметри зумовленого макрорівня. Процес народження параметрів порядку: «управлінські зверхповільні параметри мегарівня» + «короткоживучі змінні мікрорівня» = параметри порядку, структуроутворюючі довгоживучі змінні мезо- (мікро)рівня». 2. Принцип незворотності змін як фактор розвитку і становлення. Виникнення нових параметрів порядку – подія, яка не має зворотного руху, а поєднані у кооперації елементи набувають нової якості, а їх роз'єднання приводить також до нових якісних змін, тобто висхідна (до первинного поєднання) якість незворотна (закон розбіжності Богданова). 3. Принцип універсальності і безперервності самоорганізації виходить з того, що класичне уявлення про облаштування і процес упорядкування світу орієнтоване на те, що все суще упорядковане, а безлади, які виникають, можна подолати і вони є приватними випадками порядку і долаються діями їх законів. 4. Принцип відносності і самонормування. Даний принцип не є новим, і широко використовується у самих різноманітних наукових доробках. Самонормування приводить до народження відносних величин (параметрів, констант), тобто всі параметри і константи будуть виконувати свої функції тільки у рамках власного (відносного) простору.

Список використаних джерел

1. Воронкова В. Г. Філософія гуманістичного менеджменту: (соціально-антропологічні виміри): [монографія] / В.Г.Воронкова. - Запоріжжя: РВВ ЗДІА, 2008. - 254 с.
2. Воронкова В.Г. Формування синергетично-рефлексивної моделі самоуправлінського суспільства: цивілізаційний контекст / В.Г.Воронкова // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб.наук.пр.] – Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2012. - Випуск №49. - С.17-28.
3. Бех В.П. Генезис соціального організму країни: Монографія. - 2-е вид. / В.П. Бех. - доп. – Запоріжжя: Просвіта, 2000. – 288 с.

4. Грицяк І.А. Європейське управління: теоретико-методологічні засади: монографія. - К.: Вид «К.І.С.», 2006. - 398 с.
5. Черленяк І.І. Синергетичні моделі оптимізації системи державного управління: Монографія / І.І. Черленяк. – Ужгород: Ліра, 2010. – 656 с.
6. Автопоезис соціальних систем: монографія / за науковою ред. В.П.Беха / В.П.Бех; Мін-во освіти і науки; Нац. пед. ун-т імені М.П.Драгоманова. - К.: Вид-во імені М.П.Драгоманова, 2010. - 746с.
7. Максименюк М.Ю. Етнонаціональні та регіональні конфліктні ситуації: моделі, стратегії і методи урегулювання в умовах сучасних цивілізаційних тенденцій / М.Ю.Максименюк М.Ю.// Ученые записки национального университета им. В.И.Вернадского. Том 24 (65), №3. Серия: Философия. Культурология. Политология. Социология. – Симферополь, 2013. - С.341-352.
8. Максименюк М.Ю. Етнонаціональні та регіональні відносини як рушійна сила розвитку поліетнічного соціуму/ М.Ю.Максименюк //Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: збірник наукових праць/ Гол. ред. д.філософ.н. В.Г.Воронкова. - Запоріжжя: ЗДІА, 2013. - №53.- С.215-229.
9. Максименюк М.Ю. Етнонаціональні і регіональні відносини як фактор розвитку поліетнічного, полікультурного і поліконфесійного соціуму / М.Ю. Максименюк // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: збірник наукових праць/ Гол. ред. д.філософ.н. В.Г.Воронкова. - Запоріжжя: ЗДІА, 2012. - №49.- С.205-219.
10. Соснін О.В. Інвестиції в людський розвиток в умовах глобальної трансформації: Навчальний посібник / Соснін О.В., Воронкова В.Г., Ажажа М.А. – Львів: Магнолія 2006, 2011. – 602 с.
11. Сидоренко С.В. Правові засади громадянського суспільства (на прикладі Європейського суду з прав людини) / С.В.Сидоренко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук. пр.]. - Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, – 2013. - Вип 53. – С. 230-238.
12. Сидоренко С.В. Розвиток громадянського суспільства в історії соціально-філософської думки: умови виникнення, сутність, структура / С.В.Сидоренко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук. пр.]. - Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, – 2013. - Вип 54. – С С. 175-188.
13. Сидоренко С.В. Політичне протистояння стратегії «зміцнення громадянського суспільства» в країнах Африки / С.В.Сидоренко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук. пр.]. - Запоріжжя: Вид-во ЗДІА,– 2013.- Вип 55. – С.. 139-151.
14. Карась А.Ф. Громадянське суспільство і національна культура / Гуманізм за утвердження громадянського суспільства в Україні. - Вісник Львівського університету.- 1995.- Вип.32.- С.11-18.

REFERENCES

1. *Voronkova V.G. Humanistic philosophy of management: (socio-anthropological dimensions): [monograph] / V.G.Voronkova. - Zaporozhye: RIO Zaporozhye State Engineering Academy, 2008. - 254 p.*
2. *Voronkova V.G. Formation synergistically local government-reflective model of society: the civilizational context / V.G.Voronkova // Journal of Humanities Zaporizhia State Engineering Academy: [Scientific works] - Zaporozhye: Publisher Zaporozhye State Academy of Engineering, 2012.- Issue №49. - P.17-28.*
3. *Bech V.P. The genesis of the social body of the country: Monohrafiya.- Second Edition / V.P. Bech. - Zaporozhye: Education, 2000. - 288 p.*

4. Hrytsiak I.A. *European governance: theoretical and methodological principles: monohrafiya / I.A.Hrytsiak*. - Type K .: "KIS", 2006.- 398 p.
5. Cherlenyak I.I. *Synergistic optimization model of public administration: Monograph / I.I. Cherlenyak*. - Uzhgorod: Lira, 2010. - 656 p.
6. *Avtopoezys social systems: monograph / Edited by scientific V.P.Bech / V.P.Bech; Ministry of Education; National Pedagogical. Dragomanov University*. - K .: Publishing Dragomanov, 2010.- 746p.
7. M.Yu. Maksymenyuk. *Ethnic and regional conflicts: models, strategies and methods of settlement in modern civilizational trends / M.Yu. Maksymenyuk // Scientists note behalf Vernadsky National University. Volume 24 (65), №3. Series: Philosophy. Science of culture. Political Science. Sociology*. - Simferopol, 2013.- P.341-352.
8. Maksymenyuk M.Yu. *Ethnic and regional relations as the driving force behind the development of multi-ethnic society / Maksymenyuk M.Yu. // Journal of Humanities Zaporizhia State Engineering Academy: a collection of scientific papers / Editor in Chief Doctor of Philosophy V.G.Voronkova.- Zaporozhye: Zaporozhye State Engineering Academy, 2013. - №53.- P.215-229.*
9. Maksymenyuk M.Yu. *Ethnic and regional relations as a factor in the development of multi-ethnic, multicultural and multi-religious society / M.Yu. Maksymenyuk // Journal of Humanities Zaporizhia State Engineering Academy: a collection of scientific papers / Editor in Chief Doctor of Philosophy V.G.Voronkova.- Zaporozhye: Zaporozhye State Engineering Academy, 2012.- №49.- P.205-219.*
10. Sosnin O.V., Voronkova V.G., Azhazha M.A. *Investment in human development in conditions of global transformation: Textbook / O.V.Sosnin, V.G.Voronkova, M.A. Azhazha - Lviv: Magnolia 2006- 2011. - 602 p.*
11. Sidorenko S.V. *Legal basis of civil society (for example, the European Court of Human Rights) / S.V.Sidorenko // Journal of Humanities Zaporizhia State Engineering Academy: a collection of scientific papers / Editor in Chief Doctor of Philosophy V.G.Voronkova.- Zaporozhye Zaporozhye State Engineering Academy - 2013.- Issue 53. - P. 230-238.*
12. Sidorenko S.V. *The development of civil society in the history of social and philosophical thought: conditions for the occurrence, nature, structure. - // Journal of Humanities Zaporizhia State Engineering Academy: a collection of scientific papers / Editor in Chief Doctor of Philosophy V.G.Voronkova.- Zaporozhye: Zaporozhye State Engineering Academy - 2013.- Issue 54. - P. 175-188.*
13. Sidorenko S.V. *The political opposition to the strategy of "strengthening civil society" in Africa / S.V.Sidorenko // Journal of Humanities Zaporizhia State Engineering Academy: a collection of scientific papers / Editor in Chief Doctor of Philosophy V.G.Voronkova.- Zaporozhye: Zaporozhye State Engineering Academy - 2013.- Vol. 55 – P.139-151.*
14. Caras' A.F. *Civil society and national culture / Humanism for strengthening civil society in Ukraine.- Bulletin Lvov university.- 1995.- Vol.32.- P.11-18.*

МАКСИМЕНЮК М.Ю., кандидат філософських наук, доцент кафедри менеджмента організацій и управління проектами Запорозької державної інженерної академії (Запорозьє, Україна) E-mail: marina.maximenuk@gmail.com

ФИЛОСОФСКИЕ ОСНОВАНИЯ ПУБЛИЧНОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ

В статье раскрываются теретико-методологические основания публичного администрирования, которые сводятся к выяснению понятийно-категориального аппарата публичного администрирования, эволюции понятия, зарубежный опыт развития публичного администрирования. Поскольку целью органов публичного администрирования есть комплексное социально-экономическое развитие территориальных громад, то именно взаимодействие органов власти на местном уровне определяет эффективность реализации публичного управления в разных сферах – экономической, социальной, политической в

контексте их единства. Ноосферно-духовная концепция публичной власти провозглашает одной из своих целей формирование публичного администрирования как искусства управления государством, что представляет собой совокупность государственных (публичных целей), направленных на выработку эффективных управленческих механизмов, жизненно важных отношений между государствами, народами, нациями, разными социальными слоями государства.

Ключевые понятия: публичное администрирование, методология анализа, зарубежный опыт, эволюция понятия, территориальная громада, ноосферно-духовная концепция публичного администрирования, гуманистическое управление, ноосфера

MAKSYMENYUK, MARINA, PhD, assistant professor of department of organizational management and project management Zaporozhye State Engineering Academy (Ukraine, Zaporozhye), E-mail: marina.maximenuk@gmail.com

PHILOSOPHICAL PRINCIPLES OF PUBLIC ADMINISTRATION

In the article the theoretical and methodological principles of public administration, which comes to explaining the conceptual-categorical apparatus of public administration, the evolution of concepts of international experience of public administration. Since the purpose of public governance is a complex socio-economic development of the respective local communities, it is the interaction of local government determines the efficiency of public administration in different spheres - economic, social and political context of their unity.

Noosphere-spiritual concept of the public sphere proclaims one of its goals the formation of public administration as an art of governance, which is a combination of state (public use), aimed at developing effective administrative mechanisms vital relations between states, peoples, nations, and various social strata of society . The noosphere is a socio-natural system of public administration in which humanistic management realized the moral and righteous human mind and integrated global intelligence. The criterion of development and quality of life is humanist values and ,nowledge of a person who lives in harmony with the surrounding social and natural environment. The practical significance of the development of the concept of public administration on the basis of scientific management determined that it is the foundation of public management, which aims to form new anthropological principles of Ukrainian society.

Keywords: public administration, analysis methodology, international experience, evolution concept, local community-noosphere spiritual concept of public administration, humanistic management, noosphere.

Дата надходження рукопису 16.05.2015 року

Рекомендовано до публікації 21.05.2015 року